

2026-08-03

Dnr SU: SU FV-2145-26
Ert ärendenummer: 21Si540

Institutionen för folkhälsovetenskap

Spelinspektionen

Remissyttrande: Spelinspektionens nya föreskrifter om spelansvar

Institutionen för folkhälsovetenskap vid Stockholms universitet har beretts tillfälle att yttra sig över Spelinspektionens förslag till nya föreskrifter om spelansvar samt tillhörande konsekvensutredning. Vårt yttrande utgår från ett folkhälsovetenskapligt perspektiv, med fokus på prevention av spelrelaterade skador i befolkningen.

Vi vill inledningsvis framhålla att det är positivt att Spelinspektionen genom nya bindande föreskrifter avser att konkretisera omsorgsplikten enligt spellagen. Tydligare reglering av licenshavares ansvar är en central komponent i ett effektivt folkhälsoarbete på spelområdet. Forskning visar entydigt att strukturella åtgärder, snarare än enbart individinriktade informationsinsatser, har störst potential att minska skadeutfall relaterade till spel om pengar. Mot denna bakgrund är det angeläget att föreskrifterna utformas så att de bidrar till tidig upptäckt av riskbeteenden och till att begränsa exponeringen för särskilt riskfyllda spelformer.

Institutionen ser positivt på högre spelansvarskrav vid riskfyllda spelformer och instämmer i att det finns anledning att ställa mer omfattande spelansvarskrav på licenshavare som erbjuder spel online eller som erbjuder särskilt riskfyllda typer av spel.

Vi ser dock fortfarande att det finns en risk att definitioner, åtgärder och uppföljning av åtgärder, precis som tidigare, är öppna för tolkning från de licensierade bolagens sida och att punkter kommer att bockas av snarare än inkorporeras i daglig verksamhet. Det är därför viktigt att både föreskrifter och vägledning speglar formuleringen i spellagen om att motverka överdrivet spelande och således inte simultant använder sig av begrepp som *problemspelande* eller *spelproblem*. Den kommande vägledningen, samt utbildning av personalen, bör dock inkludera definitioner och tydliggöranden av skillnaderna mellan överdrivet spelande, problemspelande och spelberoende. Vi rekommenderar också att föreskrifter och vägledning ges ut samtidigt.

Nedan kommer mer detaljerade kommentarer på föreskrifterna:

Institutionen för folkhälsovetenskap

CHESS | SoRAD

CHESS är ett samarbete med Karolinska Institutet

2 kap. Bedömning och åtgärder vid ett överdrivet spelande

Vi anser att vissa förtydliganden krävs under § 2, tex vad som avses med en ”lång spelsession” och *när* insatser anses öka i antal eller storlek. Vi anser även att det ekonomiska handlingsutrymmet bör kunna säkerställas av licenshavaren utan indikation från spelaren. Vi saknar under denna paragraf även anhörighetsperspektivet.

Vi bedömer även att både 3 § och 4 § har ett behov av förtydligande hur detta ska beaktas och hur hänsyn ska tas, antingen i föreskrifterna eller i kommande vägledning. Dessutom bör 8 § inkludera samtliga spelare som visar tecken på psykisk ohälsa och det är ytters otydligt varför sex månaders tillträdesbegränsningar valts vid uttryckta suicidtankar.

3 kap. Handlingsplan

När det gäller handlingsplanerna bedömer vi att kraven behöver stärkas för att säkerställa faktisk efterlevnad och möjliggöra uppföljning. För att omsorgsplikten ska kunna granskas och utvecklas i linje med bästa tillgängliga kunskap bör det ställas krav på att handlingsplaner dokumenteras på ett systematiskt sätt, görs tillgängliga för Spelinspektionen och utgör en offentlig handling utan sekretess.

I spellicensutredningen (s.294) slås det fast att ”*Spelföretagen måste skriftligen i en handlingsplan redovisa hur omsorgsplikten genomförs. Denna handlingsplan syftar till att ge både spelaren och tillsynsmyndigheten inblick i genomförandet av omsorgsplikten.*” I dagsläget är det dock inte möjligt för en spelare att få insyn i spelföretagens genomförande av omsorgsplikten eftersom handlingsplanerna inte är offentliga. Att offentliggöra handlingsplaner skulle bidra till ökad transparens, dialog och möjliggöra för sociala påtryckningar för ett stärkt spelansvar. En ökad grad av transparens är också viktig för att möjliggöra oberoende utvärdering och forskning, vilket i sin tur är centralt för ett evidensbaserat folkhälsoarbete. Vi anser också att det i föreskrifterna bör framgå att handlingsplanen ska vara på svenska och uppdateras årligen.

4 kap. Utbildning

Då licenshavare ska identifiera överdrivet spelande bör utbildningen återspegla detta och inte endast identifiering av spelproblem och konsekvenser av spelberoende. Utbildningen bör också, i linje med självtest i kap 7, hållas av en, för det licensierade bolaget, oberoende aktör tex, universitet/högskola, Folkhälsomyndigheten, Stödlinjen eller liknade. Spelinspektionen bör även beakta om inte bara deltagare samt frekvens på utbildning bör regleras utan även längd på utbildningen.

5 kap. Inloggning och automatisk utloggning

Utloggning efter en timmes inaktivitet är ur ett cybersäkerhetsperspektiv relativt lång tid för ett konto som kombinerar ekonomiska transaktioner, personuppgifter och potentiellt känsliga uppgifter om spelbeteende. En mer rimlig tidsaspekt är den som bankerna använder sig av på fem minuters inaktivitet. Precis som vid bankinlog så ger sessionen tillgång till ekonomiska värden och obehörig åtkomst ska begränsas tidsmässigt. Återautentisering är därmed en acceptabel säkerhetsåtgärd och bör även minska risken för att obehöriga, tex minderåriga får åtkomst till spelkontot.

6 kap. Kommunikation om spelansvar

Att spelare lätt har tillgång till licenshavares kontaktuppgifter och kan kontakta dessa är naturligtvis bra. Den stipulerade minimigränsen på åtta timmars kontaktbarhet per dygn riskerar dock att licenshavarna inte är tillgängliga under de tider som kommunikation kring spelansvar är som störst.

7 kap. Självtest

Vi anser att Spelinspektionen bör ange vilket självtest som licenshavare ska använda. En enhetlig utformning bidrar till att säkerställa god datakvalitet och möjliggör jämförelser både över tid och mellan olika aktörer. Detta är en förutsättning för att på ett tillförlitligt sätt kunna följa utvecklingen av problemspelande i befolkningen. Om olika självtest används riskerar sådana uppföljningar att försvåras.

9 kap. Gränser för insättningar, förluster och inloggningstid

1 § Vi anser inte att flera spelkonton för en licenshavare ska tillåtas, oavsett antal webbadresser. Om detta inte går att ändra bör åtminstone spelares ackumulerade förluster och ackumulerad tid visas på samtliga separata spelkonton.

3 § Allt onlinespel bör ha som krav att spelaren sätter gränser för inloggningstid per dag, vecka och månad.

10 kap. Information om meddelande till spelare

1 § Meddelandet bör även innehålla information om kontaktuppgifter till licenshavarens spelansvarsfunktion

2 § Meddelandet bör innehålla information om ackumulerade förluster de senast 48h, 7 dagarna, 30 dagar och 12 månader för att säkerställa att förluster på både lång och kort sikt uppmärksammas av spelaren.

12 kap. Utformning av spel

Institutionen anser att autoplay bör förbjudas i enlighet med tidigare förslag och flertalet länder som redan infört förbud mot denna spelform med hänvisning till dess skadliga effekter.

* * *

Beslut i detta ärende har tagits av stf Prefekt Peter Wennberg vid Institutionen för folkhälsovetenskap